

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De cognitio[n]e lepra[rum] ca. xix.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Leuitici

derent ea, Et cum quererent hircū oblatū p
pccō pncipis: excusatus inuenit ē. Cūq; irat⁹
moyses sup h argueret aaron z filios ei⁹: ex
cusauit se aaron dicens, Vbi accidit qd vt
des, q, d, Ex p̄turbatōe animi factū est hoc,

De discretione ciborum, Capitulum, XVII.

Recepit domi/

p nus moysi z aaron vt traderet fi
lijs israel legē d discretōe ciboꝝ,
Ad s̄fam ei dñs cibos homini p̄cessos eis
artauit p̄ter castrinarglā eoz: cū sūma sic
cōprehēdi pōt, Animalium alia viuunt in
terra, alia in aquis, alia i aere, Item q̄ in ter
ra alia reptilia q̄ oia immunda, alia latētia,
vt talpa: que de luto nascitur, et hec omnia
immunda, Alia gradientia super terrā, De
his generalis est re
gula, Vnduz t̄m Ruminat dicit p̄ter
est quod ruminat et porcū: q̄ t̄m findit vn
findit yngulam, De gulā, findit dic p̄ter
piscib⁹ quoq; gene⁹ cameliū q̄ ruminat,
ralis est reglā, Vñ
dus est t̄m habēs squamas z pennulas, De
aibus nominatim expressit que immunde
essent, Hoc t̄m de aibus generaliter dictū
est, Volatile qd gra
ditur sup q̄ttuoz pe
des imunduz est nī
si crura retro habue
rit longiora sup que saltat, Tangens morti
cina eoz lauabit vestimēta sua: z immund⁹
erit vsq; ad vesper,
Etiam si necesse fue
rit vt porter quispiā
eozū mortuū, Sup
qd ceciderit h̄c q̄s d
morticinis eoz pol
luetur, tam vas ligneum q̄s quodlibet vesti
mētum: ad vesper aqua mundabunt, Vas
ficile intra quod ce
ciderit frāgē, Ciba
nī vel citropedes q̄s
strapas dicimus de
struent, Fontes s̄o
z cisterne z quelibet
maria, z sementis gra
num nondum seminatum tactu eozum non
polluuntur,

Ruminat dicit p̄ter
porcū: q̄ t̄m findit vn
gulā, findit dic p̄ter
cameliū q̄ ruminat,

Utputa gr̄ph⁹, et si
quid aliud simile,

Sic locusta et bue⁹
z opimach⁹, Opima
chus auis est q̄ cum
serpentib⁹ pugnat,

Pro eodē accipe cli
banū z citropedē va
sa scz terrea: quib⁹ ar
to cree tegunt in lare,
apud nos d̄z testa,

De purificatione puerpere, Capitulum, XVIII.

Didit quoq;

a dñs legē purificatōis mulieruz
talē, Si mulier pepit masculuz
immūda erit septē diebz iuxta dies sepatōis
menstrue, i. eiusdē immūdicie indicabit cur⁹
est cū separat a mūdis q̄n patit menstruz,
Intantū em̄ immunda ē q̄ quicqd̄ tāgit im
mundū reddit, cibum, lectū, vestē, sedē, Vñ
non licet alicui cōscare ei nec in lecto nec in
cibo, Octauo die circūcidebatur puer, post
septē dies inquinatōis manebat: xxxiij, dies
in sanguine purificatōis sue: ita vt oēs dies
purificatōis sue fieret, xl, qz tot diebz dicunt
physici carnez masculi formari in vtero, In
purificatione vero, xxxiij, diez licebat ei sur
gere, in domo deambulare: sed non egrediz
opari, z tangēdo nō polluebat, z licebat a
lijs cōscare ei in cibo z in lecto: sed nō i lecto,
Accedere s̄o ad tabernaculū nō poterat ni
si explet, xl, diebz Si s̄o pareret feminā: du
plicabāt p̄ores dies inquinatōis z postea dies
purificationis vt si
mul fierent, lxxx, qz id ē imūda erat duas
tot diebz format fe⁹ bus hebdomadibus
mina i vtero, Exple iuxta ritū flux⁹ men
tis s̄o diebz purifica
tōis offerebat pro
filio vl filia agnū anniculū in holocaustum
vl pullum colūbe, vl turturē p pccō, q̄a in
libidine p̄ceperat, z
erat sacerdotis, Q⁹ Hec aut oblatio etiā
si nō poterat manus purificatio dicebat,
ei inuenire agnum:
offerebat duos turtures vl duos pullos co
lumbaz, altez in holocaustū p puero, altez
p pccō suo: vl p originali filie, qz filio in cir
cuncisione dimissum erat, Hebrei t̄m nō ha
bere paruulos peccatū tradunt, P̄ter bec
dicit iosephus p̄s
mogenitum redimī
q̄nq; siclis,

Augustin⁹ t̄m dicit q̄
p pccō pueroz offere
bāt q̄dlibet in circūci
sione dimissum plentius tunc dimittebatur,

De cognitione leprarum, Capitulum, XIX.

Egem quoq; le/

i p̄e tradidit eis dñs, Sūt ac q̄s
b 4

In quatuor genera lepre in cute, in capillis, in veste
 in domo. Lepra cutis cognoscitur si fuerit in eo albor, id est pallida albedo, vel pustule vel cicatrices: maxime si fuerit alba, vel ferruginea, ita quod si locus lepre humilior sit carne reliqua, vel si mutati fuerint capilli in candorem, et solito tenuiores. Lepra quoque in capillis alopecia dicitur fluentibus capillis. Si in caluitio vel recaluatioe albus vel rufus color inuenitur fuerit: plaga lepre est. adducto itaque leproso ad sacerdotem: lineam cuius arbitrio non excludat, si lepra nondum et perspicua fuerat recludebat eum in domo sua septem diebus. Quibus expletis si non creuerit lepra, iterum recludebat eum alius septem, quod si necdum lepra increuerat mundabat eum, id est mundum iudicabat, quia scabies erat. Et lauabat hominem vestimenta sua: et mundus erat. Cum vero perspicua erat lepra, seque parabat ad arbitrium sacerdotis, et habebat vestimenta dissuta, id est, facillima ad induendum vel euenendum, vel solam vestem extrinsecam ut sic cognosceret, et caput nudum ut posset agnosci, et os veste protectum ne fetore loquendo diffunderet: et habitabat solus extra castra, ita ut a mortuo nihil differere videretur. Patet ut dicit Iosephus illos irrisibiles quod dixerunt moysi lepra fatigatum, et similitum electorum ducem factum venisse in chanaanem cum eis cum ita quasi misericors circa leprosos habitus sit: quod tunc maxime misericordia indigebat. Lepra quoque

Patet ex his quae de diuersitate lepre dicuntur: quod non omnia ad formam accipi possunt. Dicitur. Inuenimus quinq; species postquam de hominum lepra, aut in corpore sit cicatrix et signum albedinis, et fit in cute et corporis contagio lepre, aut efflorescit efflorescit lepra, et conteget omnem cutem contagio lepre a capite versus ad pedes eius, vel in carnis cute fit vlcus et sanctus, et fit in loco ipsius vlcis cicatrix alba. Aut in carnis cute fit adustio ignis lucida alba, aut cum rubore candida. Quinta species cum viro aut muliere fit in capite aut in barba contagio lepre. Ultima cum fit in caluitio vel in recaluatioe contagio lepre rubicunde: quod est lepra efflorescit in caluitio, vel in recaluatioe.

Quedam vestis erat quae aperturam a capite versus ad umbilicum cum habebat, et quis huiusmodi nastulis clauderetur.

vestis lineae vel lanceae, vel pellis erat macula alba vel rufa, humilior superficie reliqua: quod corrosiua est, quae cum apparebat considerabat eam sacerdos. Si perspicua erat lepra: oburebatur vestis, si dubia: recludebat septem diebus. Si creuerat macula: adiudicabat lepre, si non creuerat: abluebat vestem, et recludebat alius septem diebus. Si adhuc dubia erat: rubebat illud a solido. Si iterum albi macula apparebat lepra volatilis erat: et conurebat vestem. Si vero silis macula corrosiua apparebat in domo: prius percipiebat sacerdos omnia de domo efferi, consideransque vallículas in pariete pallore vel rubore deformes, et humiliores superficie reliqua, claudebat ostium domus septem dies, post quod si inueniret creuisse lepra: subebat erunt lapides leprosi: et portarentur extra civitatem et domum radi intus per circumitum et pulverem rasuram spargi extra castra vel extra urbem in loco immundo, et alios lapides substituit in domo: et luto alio liniri domum. Quasi iterum dierit macula: lepra penebens est, et destruet domus: et ligna et lapides et pulvis extra oppidum portentur in locum immundum.

De purificatione leprosi.

Capitulum. XXX.

Modus si leprosus

mundabat: reuocabatur ad communem habitacionem. Sic veniebat versus ad castrum introitum castrorum vel oppidum: habebat secum duos passerem viuos quibus licitum erat vesci, lignum cedrinum, et isopum et vermiculum, filum, scilicet coccineum, et aquas viuentes in vase fictili, occurreret et sacerdos: immolabat passerem viuum stillas sanguinis super aquas: aliusque scilicet viuum ligans filo coccineo cum isopo in summitate ligni cedrini: quasi faciens asporum tingebat illud in aquis rubricatis asperges hominem septies: dimittebatque passerem viuum auolare in agrum. Cumque lauisset hominem vestimenta sua radebat omnes pilos corporis sui, et lotus aqua ingrediebatur castra: ita purgatus et